

Isabel Ashdown

KLEINE ZUS

*Een vermist kind. Een radeloze moeder.
Een zus die zich niets kan herinneren.*

ISBN 978-90-225-8241-1
ISBN 978-94-023-1020-7 (e-book)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Little Sister*
Oorspronkelijke uitgever: Trapeze, an imprint of Orion Publishing Group
Vertaling: Sabine Mutsaers
Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam
Omslagbeeld: © Deposit Photo en Alamy
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2017 Isabel Ashdown
© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn zus Bec, veel liefs

*‘Wie nonchalant met de waarheid omgaat bij kleine kwesties
is niet te vertrouwen als het om belangrijke zaken gaat.’*

— ALBERT EINSTEIN

Proloog

Je was volmaakt, zonder één smetje. Vrij van negatieve gedachten, en je straalde als het licht van de zon. Jij gaf aan alles betekenis, en met jou in mijn wereld was die warmer geworden, hartelijker. Tot ik het allemaal verpestte.

Het was stil in huis en een poos waren we samen, jij en ik, zonder de afleiding en het lawaai van de anderen die de rust verstoorden. Je was bijzonder, en vanaf de allereerste keer dat ik je in mijn armen hield wist ik dat we een band hadden die niet te vatten is in gewone woorden, een band die zich niet zomaar liet verbreken. Iedereen zei dat ik je verwende, dat ik je niet steeds cadeautjes moest geven, dat ik mijn geld beter aan mezelf kon besteden, maar zij begrepen niet dat ik niets liever wilde dan jou gelukkig maken. En je beschermen. Die avond zat ik in de huiskamer een eeuwigheid voor me uit te staren, voorbij de geluidloze bewegingen op televisie, en ik probeerde je met mijn gedachten zo te beïnvloeden dat je wakker zou worden, zodat ik mijn blik kon vullen met jouw liefde en ik je geruststellende hartslag kon voelen tegen die van mij.

‘Probeer nou om haar niet wakker te maken,’ had James gezegd toen ze eerder die avond naar het feest vertrokken, chic in galakleding, het ultieme glamourpaar. ‘Kijk gewoon af en toe om het hoekje, maar haal haar niet meteen uit bed als ze wakker wordt! Ze valt vanzelf weer in slaap als je haar een paar minuutjes laat liggen.’

Bij de voordeur zag ik haar een elegante reebruine jas dichtknopen en iets tegen hem fluisteren – en hij rende terug naar binnen om een zakje chocolaatjes te pakken, die hij over de salontafel naar me toe schoof. ‘Een extraatje voor de oppas!’ zei hij, en nadat hij nog een laatste keer in de spiegel boven de schouw had gekeken, snelde hij de kamer uit naar buiten.

Op een bepaald moment leek het alsof er uren verstreken waren, maar tegen die tijd voelde ik me al raar, en ik kon moeilijk bepalen of mijn gevoel voor tijd was aangetast, zoals zo vaak gebeurt. Volgens de klok was het één uur ’s nachts geweest, maar dat kon toch niet kloppen? Zo lang had ik daar toch niet in mijn eentje gezeten? Ik wist zeker dat ik je had horen huilen, en hoewel ik de woorden van je vader niet vergeten was en wist dat ik je niet moest gaan halen, kon ik het niet laten, en ik snelde naar je toe. Je was zo blij om me te zien; je zwaaide met die zachte armpjes, graaiend naar de lucht, en ik tilde je in mijn armen en nam je mee naar de keuken, waar ik je in je kinderstoel zette zodat je kon toekijken hoe ik je melk opwarmde. Ik gooide een paar soepstengels op je tafeltje, en toen je er brabbelend mee zwaaide, voelde ik me licht in het hoofd worden. Ik genoot zo van je. Zelf had ik ook trek, en terwijl jouw melk stond op te warmen smeerde ik een boterham. Ik sneed plakken van het laatste restje kerstkalloen en legde die traag en zorgvuldig in een strak patroon op het kruimelende biologische brood dat James altijd per se moest hebben. Ik vroeg me vaak af of hij net zo populair zou zijn bij de vrouwen als ze wisten wat voor pietlut hij was – en meteen verloor ik mijn eetlust. Ik gooide de boterham in de etensbak van de hond, waar hij openklapte zodat het beleg een puinhoop maakte op de geboende vloer. De plafondverlichting in de keuken leek ineens te fel en ik kromp ineen. Met moeizaam onderdrukte ergernis griste ik jouw flesje uit de houder, waarbij de melk alle kanten op gutste. Ik ergerde me er zo aan dat ik me naar de schakelaar toe boog en het licht uit deed, zodat ik mijn ogen niet meer tot spleetjes hoefde te knijpen. In die beweging maaide

ik met mijn arm de broodplank en het vleesmes van het aanrecht, die met een hoop lawaai in de gootsteen belandden. Toen ik jou in het donker een geschrokken kreetje hoorde slaken, voelde ik me weer schuldig, heel schuldig, en ik legde voorzichtig een hand op je schouder om je te sussen en je te laten weten dat ik er was. Ik wachtte even en luisterde met bonzend hart of ze al thuiskwamen, want inmiddels had ik geen grip meer op de tijd en het leek me niet uitgesloten dat ze elk moment konden binnenkomen. Ik zou op mijn kop krijgen omdat ik je uit bed had gehaald, je onnodig wakker gemaakt had. Maar de stilte hield aan, slechts verbroken door het zachte fluiten van de wind langs de ramen die uitkeken over de oprit. Ze zouden het niet begrijpen; het enige wat ik wilde, was jou in mijn armen houden. Ik voelde me slap toen ik daar in het schemerdonker naast je kinderstoel stond te kijken naar het wit van je knipperende ogen die naar me opkeken, en ik verwonderde me over de porseleinen perfectie van je mollige vingertjes en je bolle wangen. En toen, net op het moment dat ik je wilde oppakken, hoorde ik het geknerp van autobanden op het grind buiten en werd het in één keer heel licht binnen, waardoor je kortstondig baadde in het schijnsel van de koplampen. In de paar tellen voordat ze weer omlaag schenen, zag ik je gesloten ogen en het bloed op je slaappakje: vers bloed, helder en nat. Ik riep – gilde – en struikelde in mijn paniek om bij je te komen, je te redden. Maar ik kon je niet redden, hè?

De grote golf duisternis opende zich opnieuw, als een geluidloos gebul, omhulde me met zijn gewicht en perste de lucht uit mijn longen terwijl ik wegzonk.

DEEL 1

1. Jess

Emily zit aan de andere kant van de kamer, haar gestalte gevormd tot een silhouet door de troebele gloed van het lamplicht achter het raam aan de voorkant van het huis. Er is iemand bij haar, het hoofd bezorgd gebogen, een hand op haar schouder, en zelfs door de mist van mijn versufte hoofd kan ik zien dat ze huilt; ik zie het aan de manier waarop haar borstkas rijst en daalt bij iedere bibberige ademteug. Het is een minuscule beweging, maar een die ik me van haar herinner uit mijn vroegste jeugd; dan raakte ze in zichzelf gekeerd terwijl ze probeerde zich te beheersen, alles op te Kroppen. Ik zie nu weer voor me hoe ze als kind van een jaar of vier, vijf haar nieuwe rode step aan de kant gooide omdat ze mijn paarse exemplaar wilde hebben. Ik begreep er niks van toen ze me de rug toekeerde en zwiingend bij het lage tuinmuurtje bleef staan, oppervlakkig ademend – zoals nu – terwijl ze probeerde te kalmeren. *Net een vulkaan*, zei mijn vader vroeger. *Ze kan ieder moment uitbarsten.*

De ambulancemensen zeggen dat ik even rustig moet blijven zitten, en ik ben zo moe dat ik er niet tegen inga. Ik sluit alleen mijn ogen en doezel weg terwijl ik wacht tot ze me zeggen wat ik moet doen. Dan sta ik heen en weer wiegend in mijn eentje op het dek van een veerboot en zie het eiland voor de eerste keer, de zee is één zonnebril-felle schittering; we varen langs vrolijke gele boeien en deinende jachten terwijl het dichtbeboste land met de kiezelstrandjes duidelijk in zicht komt, de volmaakte ansichtkaartenachtergrond voor idyllische, im-

posante huizen en pittoreske cottages. Achter me, voorbij het witschuimende kielzog van de boot, doemen in de verte boven het water donkere, napoleontische forten op, en ik ben bang. Wat is dit, vraag ik me af, waar komt die merkwaardig meanderende gedachtegang vandaan? Ik voel de harde ondergrond en mijn lusteloos bewegende vingertoppen herkennen de ruwe groeven van de keukenvloertegels. Ben ik dronken, droom ik – of ben ik misschien zelfs stervende? Het voelt alsof mijn hoofd zich onder water bevindt, alsof ik vanaf de bodem omhoogkijk, en tegelijkertijd is er een helderheid die me beangstigt. Ik voel de druk van een hand op mijn pols, vingers die aan mijn oogleden trekken, een aanval van fel licht op mijn netvlies, en ik hap naar lucht als mijn herinneringen plotseling op een gruwelijke manier bovenkomen: het volle besef, ik weet het weer.

‘Er is een dokter onderweg,’ zegt de agent in burger terwijl ze me een glas water geeft, en ze stelt voor om naar de huiskamer te gaan. Ze hebben me op een stoel gezet, onder de toog naar de open keuken, waar ik met een deken om mijn schouders de eetkamer in staar, naar James en Emily, die vragen beantwoorden en zo nu en dan mijn kant op kijken, hun gezichtsuitdrukking bang, radeloos. ‘Weet je zeker dat je niet een kop thee of koffie wilt?’

Ik schud mijn hoofd, bijna bang om iets te zeggen terwijl ik mijn best doe de werkelijkheid te bevatten. Daisy is verdwenen. Verdwenen? Ik wil meer voelen, maar het lukt niet, mijn zintuigen zijn afgestompt door de klap, door mijn val, mijn gedachten en emoties reageren traag. Het lijkt onmogelijk dat het leven zo snel kan veranderen, en zo volledig, van het ene moment op het andere. Mijn hersenen nemen nu al traag alles door wat ik me kan herinneren – en zoeken moeizaam naar wat ik me níét herinner – terwijl ik vurig hoop dat ik hier niet op de een of andere manier verantwoordelijk voor ben, dat er niet iets is wat ik had kunnen doen om het te voorkomen.

Als we het heldere licht van de keuken achter ons laten en de eetka-

mer door lopen, kijk ik om naar Emily en James, die met twee politiemensen aan de grote tafel zitten, een foto van Daisy grimmig tussen hen in. Emily's strakke donkere bobkapsel heeft zijn feestelijke glans van gisteravond verloren en ze lijkt heel klein naast James, die het postuur heeft van een grote, breedgeschouderde jongen. Zijn jeugdige piekhaar vormt een sterk contrast met zijn gezicht, dat in één klap jaren ouder geworden lijkt te zijn. 'Wat nu?' vraagt hij aan de agente tegenover hem. Zijn stem is schor, zijn toon zacht maar dringend. 'Wat nu?' De pijn die Emily en hij uitstralen is ondraaglijk. Het leven lijkt uit hen verdwenen te zijn, hun huid lijkt doorzichtig in het felle licht van de eetkamerlampen, en ik weet dat mijn zus zich ervan bewust is dat ik daar sta, maar ze kijkt niet op, mijdt mijn blik.

'Zo te zien is er niets beschadigd.' We staan in de huiskamer, waar een open deur mij scheidt van mijn getraumatiseerde zus, en de vrouw kijkt me vragend aan, in afwachting van mijn antwoord. Ze wijst op de bank en ik ga zitten.

'Wat bedoel je?'

Ze wijst op mijn bebloede truitje en pakt een aantekenboekje. 'Dat lijkt me afkomstig van een bloedneus, maar we laten ernaar kijken. Oké, Jess, ik ben rechercheur Jacobs.' Ze articuleert zorgvuldig, en ik besef dat ze me dat al heeft verteld, maar dat zij betwijfelt of het de eerste keer wel tot me is doorgedrongen.

Ze sturen toch niet altijd meteen een rechercheur? Maar wat weet ik er nou van. Ik heb geen idee wat normaal is, of wie hier vanavond in welke volgorde zijn aangekomen. Mijn gevoel voor tijd is volkomen ontregeld. Ik kijk langs de rechercheur, naar de lege ruimte van de deuropening met daarachter de eetkamer, net op het moment dat er een andere agent langsloopt. Het krioelt hier van de mensen. Zijn die allemaal binnengekomen terwijl ik op de keukenvloer lag? Of heb ik ze gewoon niet zien aankomen toen ik op die harde stoel zat en probeerde mijn gedachten op een rijtje te krijgen?

'Jess?' herhaalt de rechercheur, en ik keer met een ruk terug naar

het heden, knipperend met mijn ogen in een poging de boel te verhelderen. Ze is ouder dan ik, misschien tegen de vijftig, en ze draagt haar grijze haar strak naar achteren. Ze is niet ijdel, dat kan ik zien, maar er straalt een aantrekkelijke energie uit haar donkere ogen, een levendige twinkeling. Ze kijkt me doordringend aan, alsof ze me probeert in te schatten, en dan komen de vragen. Was je de hele avond alleen? Heb je iets ongewoons gehoord of gezien? Was de achterdeur op slot? Weet je het zeker? Wanneer heb je je nichtje Chloe voor het laatst gezien? Hoe oud is ze? Vijftien? Hoe laat is ze de deur uit gegaan? Zeker weten? Kun je goed met je zus opschieten? En met je zwager? Wanneer ben je voor het laatst bij Daisy gaan kijken? Wanneer heb je haar voor het laatst gezien?

Ik doe mijn best om alle vragen te beantwoorden, maar ik weet zeker dat ik op de een of andere manier schuld bewust overkom, want ik heb geen grip op alle details, en zelfs in mijn verwarring besef ik hoe vreemd de gaten in mijn geheugen moeten overkomen.

‘Dus je herinnert je helemaal niks meer vanaf ongeveer zeven uur die avond tot aan het moment dat je zus en zwager om twee uur ’s nachts thuishkwamen? Heb je met iemand gebeld? Of misschien televisie gekeken?’

Ik draai mijn hoofd naar de tv, sluit mijn ogen en zie vage beelden voor me, nauwelijks een herinnering te noemen. ‘Er was iets met een draak erin,’ zeg ik. Als ik mijn ogen weer open, kijkt ze me aan alsof ze me niet gelooft, of misschien denkt ze dat ik niet goed wijs ben. ‘Een film, geloof ik,’ zet ik door. ‘Tekensfilm. Maar ik heb niet echt gekeken, het was gewoon achtergrondgeluid. Ik weet nog dat ik honger kreeg. Misschien heb ik een boterham gemaakt.’

Ze fronst haar voorhoofd terwijl ze iets in haar aantekenboekje krabbelt. ‘Met wat erop?’

Ik denk even na. Ik heb geen idee wat voor beleg het geweest kan zijn, ik zei dat van die boterham alleen maar om iets te zeggen, zodat ze niet meer zo naar me zou kijken. Shit. Waarom doe ik dat nou?

Waarom geef ik steeds de verkeerde antwoorden? 'Kalkoen?'

Nadat ze nog een aantekening heeft gemaakt, staat Jacobs op en loopt door de eetkamer terug naar de keuken, en ik volg haar. Kon ik me maar heel klein maken en wegglippen door een van de spleten in de vloer. Ik blijf bij de ingang dralen terwijl zij een rondje loopt door de keuken: ze tuurt naar de vuile vaat in de gootsteen, trekt de koelkast open en bekijkt de inhoud aandachtig. Aan de keukenmuur naast me kijkt een oude foto van Chloe op haar neer; niet de grappige Chloe van nu met de gazellebenen, maar de kleine Chloe van jaren geleden, lang voordat ik haar leerde kennen. Ze heeft nog dezelfde ogen, met dezelfde felblauwe kleur als die van haar vader, maar op de foto zijn ze onopgemaakt, nog zonder zwarte lijntjes en oogschaduw, zoals de ogen van de tiener die ik zo goed ken. Mijn hart krimpt ineen als ik aan haar denk, aan de pijn die haar te wachten staat, aan het gapende gat dat zal ontstaan in haar wereld. Ze is dol op haar kleine zusje, speelt graag met haar op het babykleed, een onuitgesproken terugkeer naar haar peutertijd. Dan stapelt ze de felgekleurde blokken op, hoger, hoger, totdat Daisy er niet langer weerstand aan kan bieden en ze haar mollige handje uitsteekt om de toren omver te duwen. 'Daisy, wat ben je toch een dodo!' roept Chloe dan zogenaamd geschrokken uit. Emily heeft daar een bloedhekel aan. 'Noem haar niet dodo, Chloe! Dat vind ik zó erg!' Dan moet ik een hand tegen mijn mond drukken en mijn hoofd afwenden, maar Chloe ziet het en glimlacht stiekem naar me terwijl ze Daisy optilt en haar zusje toestaat om met die kleine graaihandjes aan haar koperkleurig geverfde haar te trekken. Ik ben dol op die twee.

Rechercheur Jacobs richt zich vanuit de deuropening tot Emily en James, die nog steeds ondervraagd worden aan de eettafel. 'Sorry dat ik stoor... Meneer en mevrouw King, is er nog kalkoen over van de kerst?'

Emily kijkt verbaasd – beledigd zelfs – en schudt nee. 'We hebben een paar dagen geleden de laatste restjes weggegooid.'

‘Dank u wel,’ zegt de politievrouw, en ze verzoekt me met een hoofdknik om haar te volgen naar de huiskamer. ‘Goed,’ zegt ze als we weer zitten, haar stem zacht en beheerst. Ze steunt met haar ellebogen op haar knieën en buigt zich naar me toe, zodat ik ieder woord dat over haar smalle lippen komt goed kan horen en zien. ‘Laten we opnieuw beginnen. En deze keer zeg je “ik weet het niet” als het antwoord luidt: “Ik weet het niet.” Afgesproken? Er wordt een kind van een jaar vermist, en ik demp nu mijn stem vanwege je zus, maar weet dat wanneer er een kind ontvoerd wordt, de tijd die verstrijkt van groot belang is. De kleine kan nog niet lopen, dus ze is er niet zomaar vandoor gegaan. Iemand heeft haar meegenomen.’ Ze zwijgt even en bekijkt me aandachtig, als om zich ervan te verzekeren dat ik de ernst van de situatie inzie. ‘Alles wat je mij vertelt wordt nagetrokken, en het scheelt een hoop tijd als je niet toegeeft aan de neiging om zomaar wat te verzinnen wanneer je iets niet weet. Snap je dat?’

Haar stem klinkt degelijk en geruststellend, en ik voel dat haar ogen zich in de mijne boren, alsof ze mijn schedel licht en in mijn hoofd kijkt. Ze geeft me een tweede kans.

‘Ja, sorry,’ stamel ik, en mijn stem klinkt belachelijk. ‘Ik... ik raakte in paniek. Ik doe mijn best om het terug te halen, echt waar. Maar ik was buiten westen. Het is iets met mijn hart; ik krijg soms een “aanval”. Ik had er al jaren geen gehad en ik dacht dat ze tot het verleden behoorden, maar... het kan ineens toeslaan. En na afloop ben ik stukjes tijd kwijt. Mijn hoofd lijkt gevuld met modder, en ik dacht dat als ik helemaal niks zeg, jullie zouden denken dat ik iets te verbergen heb, terwijl Daisy... Jézus, Daisy.’

En dan dringt het in volle hevigheid tot me door. Mijn kleine nichtje is verdwenen. Die lieve, mooie Daisy is weg.

2. Emily

Ze had niet verwacht haar te zien bij de uitvaart. Na al die jaren was Jess langzaam steeds verder vervaagd, tot ze de sepiatinten had aangenomen van een verre herinnering of een film van lang geleden, de beelden fragmentarisch en incompleet. Niet dat Emily nooit aan haar dacht; ze was zich wel degelijk bewust van haar aanwezigheid in de wereld, alleen niet in de hare – in ieder geval de afgelopen zestien jaar. En daarom werd ze volkomen verrast door de smachtende steek van genegenheid die ze voelde toen ze de onmiskenbare contouren zag van Jess, die in haar eentje aan het uiteinde van de lege voorste kerkbank zat. Vanaf de ingang gezien leek ze niets veranderd; het felle licht dat binnenviel door de gebrandschilderde ramen omlijstte haar tengerere gestalte. Emily zou die gestalte uit duizenden herkennen, met het door de zon opgelichte haar dat grensde aan slordig, met het bescheiden schuin gehouden hoofd, de schouders teer en smal, wat goed te zien was ondanks de dikke, mannelijke jas die ze droeg. Hoe zou het voor haar zijn om na al die jaren terug te keren naar hun rustige geboortestadje? Emily vond het zelf al raar tijdens haar jaarlijkse bezoeken, maar als je zo lang weg was geweest? Het moest wel voelen alsof je tussen geesten liep.

Emily stak instinctief een arm uit naar James en haakte die in de zijne terwijl ze een vluchtige blik wierp op de andere banken in het kerkje. Chloe schuifelde ongemakkelijk naast hen, zichtbaar huiverend in het koude stenen gebouw; de mouwen van haar jas werden

onderaan dichtgeknepen in haar gebalde vuisten. Emily zocht naar iets vertrouwds op de gezichten van haar moeders vrienden en burens, en haar ogen bleven kort rusten op haar oude schoolvriendin Sammie Evans helemaal aan de andere kant, maar verder was er niemand die ze kende. Vele aanwezigen leken haar echter wel te kennen; ze knikten en glimlachten meelevend toen zij, James en Chloe zwijgend door het middenpad liepen, op weg naar de voorste rij die was gereserveerd voor naaste familie, voor hen. *Dat is Emily*, dachten ze natuurlijk. *Emily met haar weduwnaar en hun baby, en dat is de tienerdochter. Zo triest. Heel mooi dat Emily zich over hen heeft ontfermd. Hij heeft een eigen bedrijf, weet je.* O, zeker, iedereen wist wie zij waren, haar moeder had ongetwijfeld ieder detail trots verteld, bij de thee met cake na het wekelijkse kerkbezoek, haar verhalen als schrale vervanging voor de bezoeken die ze haar vaker hadden moeten brengen. Wanneer zijn deze mensen allemaal zo óúd geworden? vroeg Emily zich af terwijl ze haar ogen langs de zee van zilverwit haar en rouwend grijs liet gaan; niet één gezicht was herkenbaar als de jongere versie uit haar jeugd. Vergaat het ons allemaal zo?

Daisy spartelde op James' schouder, en hij maakte zijn arm los uit die van Emily om haar te sussen en te verleggen. Zelfs de baby zweeg, alsof ze de ernst van een begrafenis begreep, de noodzaak van plechtig gedrag in het Huis van God. Zo hadden Emily's ouders het altijd genoemd, 'het Huis van God', en dan hadden zij en haar zusje moeite moeten doen om niet te grinniken, met hun ogen te rollen of een van die andere dingen te doen die tieners die niet langer godvruchtig waren zo vaak deden. Haar moeder had nooit kunnen wennen aan het idee dat haar dochters geen van beiden verder wilden met het katholieke geloof, en ook haar vader vond het jammer, hoewel je hem er nooit over hoorde. Hij miste de aanwezigheid van zijn dochters aan zijn zijde tijdens de zondagse mis. Jess was natuurlijk allang weg toen Emily eindelijk de moed had verzameld om zich helemaal terug te trekken, maar in de loop der jaren hadden haar ouders en zij een ma-

nier gevonden om het onderwerp te omzeilen, om hun blik af te wenden van de teleurstelling die om hen heen hing. Niet dat het er nog toe deed, want hun ouders waren nu allebei dood. Misschien had Jess daarom het gevoel gehad dat ze wel terug kon komen; misschien is het sowieso makkelijker om je dierbaren onder ogen te komen als ze er niet meer zijn.

Daisy stak een handje naar haar uit, en Emily ervoer een steek van spijt dat ze het afgelopen halfjaar niet één keer met haar bij haar moeder langs was gegaan. Daisy was pas een maand of drie, vier toen Emily's moeder haar voor het laatst zag, en waarschijnlijk zou ze haar nu niet herkend hebben; het donkere, donzige piekhaar was intussen veranderd in zachte blonde krullen. Ze veranderen zo snel dat eerste jaar. Dat zegt iedereen toch altijd? *Geniet maar van die eerste tijd, voordat je het weet zijn ze volwassen en gaan ze het huis uit.* De laatste keer dat haar moeder Daisy zag kon ze zich nog amper omrollen, en nu had ze al een heel eigen wereld, met lievelingsspeelgoed en favoriete tv-programma's, beste vriendjes en gekke gewoontes. Vorige week hadden ze allemaal in een deuk gelegen toen ze haar hoofd naar buiten stak door het oude kattenluik, wanhopig graaiend naar een speeltje dat ze aan de andere kant op de grond zag liggen. Ma zou het een prachtig verhaal gevonden hebben. Emily dacht aan alle andere zaken die ze nooit hadden besproken. De verdwijning van Jess. Het overspel van haar vader. Emily's wanhopige behoefte om zich van hen los te maken. Zou ze zich er schuldig om moeten voelen? Schuldig vanwege de gemiste kansen om haar moeder beter te leren kennen, meer van haar te houden? Misschien kwam het doordat ze zich weer in een kerk bevond, de bron van dit schuldgevoel. Of misschien door het zien van Jess, zoals ze daar zat, helemaal alleen, zonder familie of vrienden aan haar zij. Natuurlijk, dacht Emily, daar zijn wij katholieken goed in: schaamte, vrees, wroeging. In werkelijkheid beschouwde ze zichzelf niet als iemand die zich al te zeer liet afremmen door dergelijke emoties, maar nog terwijl ze dichterbij de voorkant van de kerk kwamen,

dichter bij de kist die daar op een verhoging in het middenpad stond, vroeg ze zich af of God haar had zien huiveren van afkeer bij haar moeders verzoek om begraven te worden, verknocht als ze blijkbaar nog altijd was aan de oude katholieke tradities. Bij het opstellen van de laatste wensen van haar gezin had Emily erop gestaan dat zijzelf en James gecremeerd werden (en hun as zou worden verstrooid op een heuvel, om het helemaal af te maken), en ze vroeg zich af wat God daarvan vond – of van het feit dat ze elke dag haar anticonceptiepil innam en bewust het idee steunde dat een vrouw daarin zelf haar keuze maakte. *Vergeef me, Vader, ik heb gezondigd. Het is eenentwintig jaar geleden dat ik heb gebiecht, en ik heb alle regels overtreden.*

Ze begon zich er zorgen over te maken wat de andere kerkgangers zouden denken als ze niet net als zij ter communie ging, en toen ze dichter bij de kist kwamen, werd ze zich bewust van de kracht waarmee haar adem tegen haar ribbenkast drukte, vol ongeduld om te ontsnappen. Ze blies langzaam uit, in stilte, en op het moment dat ze ter hoogte van de voorste bank waren, draaide Jess een halve slag en keek naar haar, alsof ze al die tijd had geweten dat ze er was en haar spanning gevoeld had. Jess glimlachte even, en Emily liet zich naast haar in de kerkbank glijden en pakte zonder erbij na te denken haar hand. En zo gemakkelijk schoven ze elkaars leven weer in: een eenvoudig moment van verstandhouding, een gezamenlijk punt van rouw in hun volwassen leven.

En nu bevinden ze zich hier, drie maanden later, in wat voelt als een scène uit een parallel universum, een nachtmerrie, in groepjes verspreid door het huis, in het langzaam opkomende ochtendlicht. Ze zitten bijeen als portretstudies: de wanhopige ouders over de eetkamertafel gebogen, met aan weerskanten een politieagent; het groepje vreemden bij de toeg naar de keuken, klaar om het kookeiland en de bebloede keukenvloer te fotograferen; de nog nauwelijks functionerende tante, met een deken om haar schouders, achtergebleven in de

deuropening naar de huiskamer. Emily kijkt vluchtig naar James voordat ze de vraag van de politievrouw beantwoordt, zorgvuldig afgestemd op zijn antwoord. ‘We zijn samen thuisgekomen. Rond twee uur ’s nachts. Toen troffen we Jess aan op de vloer.’

Ze voelt de blik van haar zus op zich gericht; ze kan de behoefte voelen, de manier waarop die ogen haar smeken haar kant op te kijken – en hoop te bieden. Maar dat doet ze niet, ze kan het niet. Ze staart naar een donkere knoest in de houtnerf van het tafelblad, concentreert zich op de strepen en kronkels, tot ze vaag de klanken van Jess hoort in het andere vertrek, waar ze merkwaardig toonloos de vragen van de rechercheur beantwoordt. Emily voelt zich nu vreemd beheerst, en ze weet dat ze dit alles uitsluitend aan zichzelf te wijten heeft. Zij heeft Jess weer binnengehaald in de familie, ondanks alles wat er destijds is gebeurd. Ze vertrouwdde haar. Ze had het haar ver-
gêven.